

Η Μ.Κ.Ε. «ΤΕΧΝΗ» ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΙΛΚΙΣ
σας προσκαλεί στα εγκαίνια της έκθεσης
ΤΟΥ
ΠΑΝΟΥ ΠΑΠΑΝΑΚΟΥ

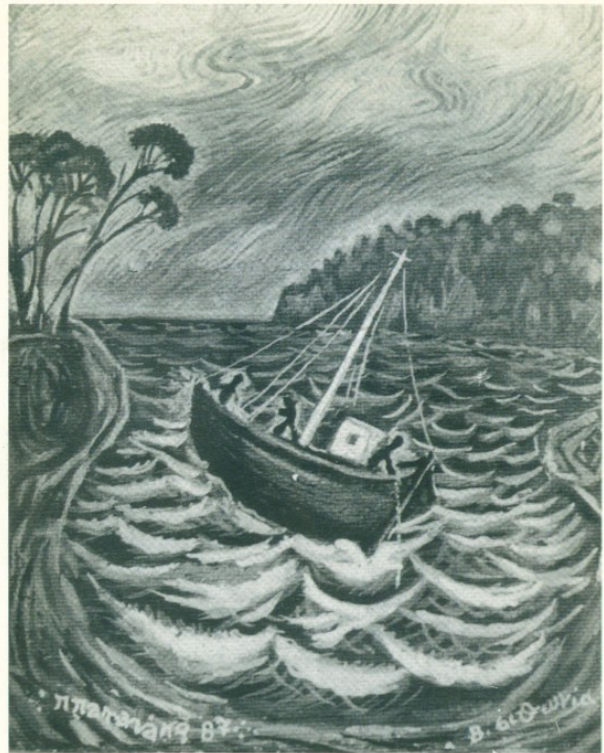
που θα γίνουν
την Δευτέρα 25 Ιανουαρίου 1988
ώρα 8 μ.μ.

ΕΠΙΜΑΣ
ΑΡΧΕΙΟ
ΑΓΓΕΛΑΣ
ΤΑΜΒΑΚΗ

Διάρκεια έκθεσης 25 Ιανουαρίου – 6 Δεκεμβρίου
Ανοιχτά: Δευτέρα – Παρασκευή 5-8
Σάββατο 10-1

Η Έκθεση οργανώνεται με τη συνεργασία της ιστορικού της Τέχνης
κ. *Κάπας Κίλεσπούλου*

ΠΑΝΟΣ ΠΑΠΑΝΑΚΟΣ

«ΤΕΧΝΗ» Μ.Κ.Ε. – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΙΛΚΙΣ ΠΟΝΤΟΥ 5

Όταν ο ιστορικός της Τέχνης προσεγγίζει το έργο του Παπανάκου, αντιμετωπίζει την πρόκληση να εκφραστεί περισσότερο σαν ποιητής παρά σαν επιστήμονας. Και αυτό δεν οφείλεται μόνο σε χαρακτηριστικά που κατά καιρούς έχουν επισημανθεί στη δουλειά του, όπως, δρσσερός ναϊβισμός, χρωματική ένταση, η δι' εμπρεσιονιστικού αλλά και εξπρεσιονιστικού τρόπου αποτύπωση της ερωτικής του σχέσης με τη φύση, η δημιουργία μιας προσωπικής μυθολογίας μακριά από τις αβλιότητες του σύγχρονου αστικού κόσμου που θέτει υπό απαγόρευση το όνειρο.

Πώς εξηγείται όμως αυτό το αίσθημα βαθύτατης ψυχικής ευφορίας που πλημμυρίζει το θεατή της ζωγραφικής του; Πώς αυτά τα ταπεινά και ενίοτε ασήμαντα, θεματικά, τοπία καταφέρνουν ακόμη και τον αισθητικά ανυποψίαστο, να τους παραδίδεται, μέσω των δονήσεων που εκπέμπουν;

Ο Παπανάκος έχει το χάρισμα να μπορεί να μας δανείζει την όρασή του και την ικανότητα να επικοινωνεί ανεπιτήδευτα, ουσιαστικά και άμεσα. Η τεχνική του, πολύτροπη, ανάλογη του πλήθους και της ποιότητας των αισθημάτων του, καθιστά περιττό το ψαχούλεμα για επιρροές ή αφομοιώσεις καλλιτεχνικών ρευμάτων, καθώς μέσα από τους χυμούς της, ο ορατός κόσμος αποκτά αληθινές διαστάσεις, που δεν είναι μόνον υλικά ή νοητικά αντιληπτές αλλά, κυρίως, ψυχικά. Τα στοιχεία της φύσης μεταβάλλονται σε στοιχεία όχι παραμυθένια αλλά σ' αυτά που δαίμονίζουν τις ψυχές των ανθρώπων. Τα κάθε είδους κτίσματα, σπίτια, στρατώνες, παράγκες, ξωκλήσια, που τόσο αγαπάει να ζωγραφίζει, μορφοποιούνται πλαστικά και ευλύγιστα σε ζωντανούς οργανισμούς που στεριώνουν παντού και εξομολογούνται τη μοναξιά τους ή προβάλλουν την θαλπωρή που δημιουργείται υπό την σκέπη τους. Η λαχτάρα για εναγκαλισμό δηλώνεται με την κυριαρχία της καμπύλης. Δεν είναι τυχαία η απουσία τεκτονικής δόμησης στη σύνθεση, αφού αυτό που ενδιαφέρει είναι η ανέλιξη της συγκίνησης. Το μικρό μέγεθος των πινάκων υποχρεώνει την παρατηρητικότητα μας να οξυνθεί και λειτουργεί σαν πράξη εξεμμενισμού: μικρογραφώντας τον κόσμο, ο καλλιτέχνης τον δαμάζει και συμφιλιώνεται μαζί του. Στις τέμπρες, που συγκροτούν και τον κύριο όγκο δουλειάς, το επιδέξιο σχέδιο υπερασκελιζεται από τη ζωηρότητα και την τολμηρότητα του χρώματος. Στα σχέδια καθ' αυτά, άλλοτε υπερισχύει ένας ιδιαίτερα περιγραφικός ναϊβισμός κι άλλοτε μια περίτεχνη συνθετική διαπραγμάτευση. Ενώ στις ακουαρέλλες ο τόνος χαμηλώνει: αχνό χρώμα, οικονομία στοιχείων δημιουργούν μια καινούργια ατμόσφαιρα γεμάτη λυρισμό και μελαγχολία.

Παρόλο που η πραγματικότητα παραμένει πάντα η θεματική αφετηρία, ωστόσο η φαντασία την πυρπολεί, επιβάλλοντας, έτσι, τις δικές της διαστάσεις στην τελική διατύπωση. Ο άνθρωπος είναι ενταγμένος ισάξια με τις άλλες οργανικές οντότητες στη φύση: στα πορträίτα – ανδρών κυρίως – τον απασχολεί με την ηρωική του υπόσταση, μέσα από τον θαυμασμό που του

εμπνέει η λαϊκή παράδοση. Ενώ η γυναικεία μορφή σπανίζει, είναι η θάλασσα, η γη, όλη η φύση που ενδύεται τη θηλυκότητά της, διαχέοντάς την στο σύνολο.

Η ζωγραφική του Παπανάκου εξελίσσεται. Χάρη στον επίμονο προβληματισμό του, ωθείται να βαθύνει και να εμπλουτίζεται.

Μ' αυτή του την έκθεση, επιστρέφει στο Κίλικις, όπου, από το 1956 ως το 1959, υπηρέτησε σαν ανθυπίατρος σε διάφορες μονάδες της 6ης Μεραρχίας. Την εμπειρία της ζωής του στα διάφορα φυλάκια της Δοϊράνης, στο Μπέλες και στα Παρρόια, αποτύπωσε τότε σε μια σειρά πινάκων, που σήμερα, μετά από τόσα χρόνια, μας δίνεται η ευκαιρία να χαρούμε παράλληλα με πλήθος άλλα έργα που σ' αυτή την αναδρομική παρουσία τους, δίνουν μια ολοκληρωμένη εικόνα του καλλιτεχνικού του μόχθου.

Κάτια Κίλεσοπούλου
Θεσσαλονίκη
Ιανουάριος 1988

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1930. Έζησε την παιδική του ηλικία στον Πολύγυρο Χαλκιδικής. Σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ασκεί το επάγγελμα του γιατρού-παθολόγου. Ζωγραφίζει από το 1945. Τακτικός συνεργάτης της Μικρής Πίνακοθήκης «Διαγώνιος» από το 1974. Πραγματοποίησε 6 ατομικές και 18 ομαδικές εκθέσεις στη Θεσσαλονίκη, Φλωρεντία, Αθήνα, Πολύγυρο, Λάρισα. Έργα του βρίσκονται στη Δημοτική Πίνακοθήκη Θεσσαλονίκης, στο Τελλόγλειο Ίδρυμα, στο Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα Θεσσαλονίκης και σε πολλές ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.